

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია

მოკლედ ეკონომიკაზე

თებერვალი, 2018

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია
BUSINESS ASSOCIATION OF GEORGIA

2017 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ 4.8% შეადგინა

ნინასწარი შეფასებით, 2017 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ 4.8% შეადგინა, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება 2016 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს – 2.8%. მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდაზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონიეს საგარეო ფაქტორებმა. 2017 წელს საქონლის ექსპორტი წლიურად 29.1%-ით გაიზარდა, ხოლო საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 13.8%-ით იმატა. 2017 წელს ასევე იმატა შემოსავალმა ტურიზმიდან, ფულადმა გზავნილებმა და პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა. შედეგად კი შემცირდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი.

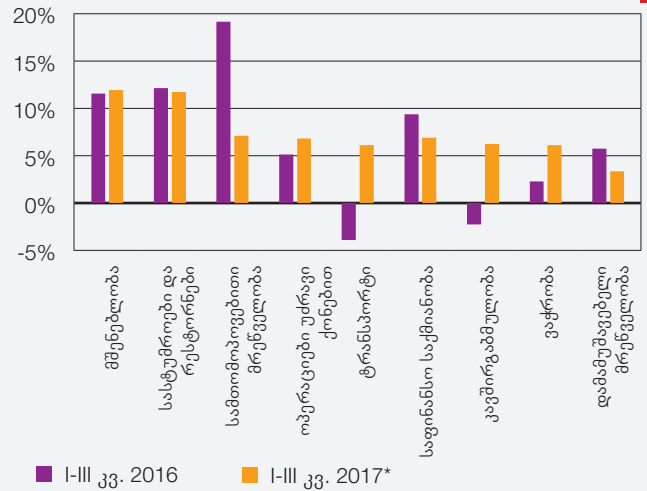
ცხრილი 1: მთლიანი შიდა პროდუქტი

	I-III კვ. 2016	I-III კვ. 2017*	ზრდა
მშპ მიმდინარე ფასებში (მლნ. GEL)	24 573.7	27 469.9	11.8%
მშპ მიმდინარე ფასებში (მლნ. USD)	10 609.8	11 110.1	4.8%
მშპ ერთ სულზე (GEL)	6 605.1	7 388.0	11.9%
მშპ ერთ სულზე (USD)	2 851.8	2 988.0	4.8%
მშპ-ის რეალური ზრდა (%)	2.9%	4.9%	

* ნინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

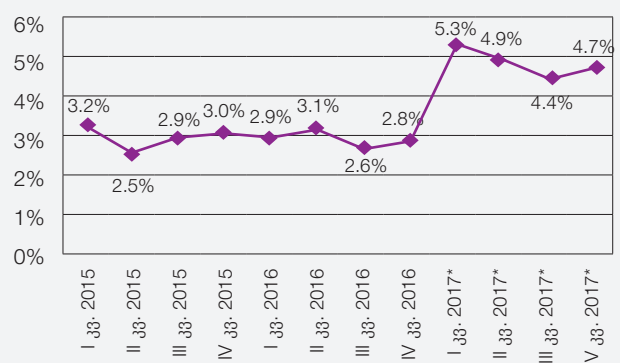
2017 წლის პირველი სამი კვარტლის მონაცემებით მშპ-მა 27.5 მლრდ. ლარი შეადგინა. ტრადიციულად, მშპ-ის უდიდესი ნაწილი ვაჭრობის სექტორზე მოდის (15%). პირველ სამ კვარტალში აღნიშნულ სექტორში საშუალოდ 6.2%-იანი რეალური ზრდა დაფიქსირდა. ვაჭრობის შემდეგ მეორე ადგილს დამამუშავებელი მრეწველობა (მშპ-ის 8.7%) იკავებს. ხოლო მესამე ადგილზე მშენებლობაა (მშპ-ის 8.1%), სადაც პირველი სამი კვარტლის მონაცემებით ყველაზე სწრაფი – 12.1%-იანი ზრდა დაფიქსირდა. აღსანიშნავია, რომ 2017 წლის ცხრა თვის განმავლობაში ზრდა იყო თითქმის ყველა ძირითად სექტორში, გარდა სოფლის მეურნეობისა, რომელმაც 2.8%-ით იკლო წლიურად.

გრაფიკი 1: სექტორების რეალური ზრდა

* ნინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

გრაფიკი 2: მშპ-ის რეალური ზრდა საქართველოში

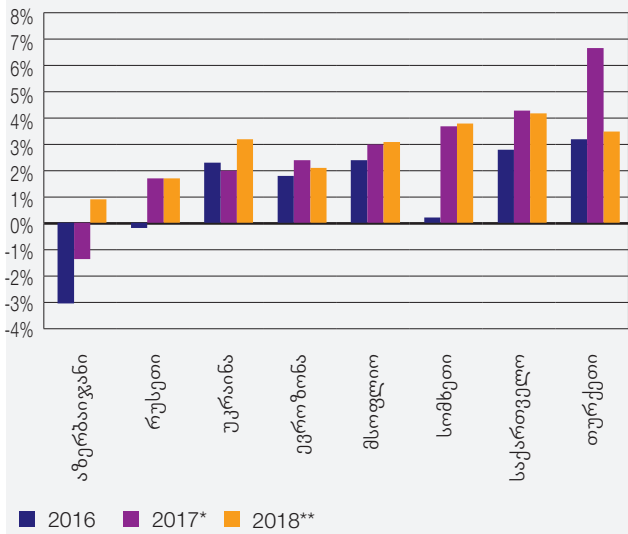

* ნინასწარი შეფასება
წყარო: საქსტატი

საქართველოს ეროვნული ბანკის პროგნოზით, 2018 წელს მშპ-ის 4.5%-იან რეალურ ზრდას უნდა მოველოდეთ. ეკონომიკის ზრდას, წმინდა ექსპორტისა და მოხმარების მატების გარდა, ასევე ხელს შეუწყობს გაზრდილი ინვესტიციებიც, რასაც ბიზნესის გაუმჯობესებული განწყობა და სახელმწიფოს კაპიტალური დანახარჯების ზრდა განაპირობებს. მიმდინარე წელს საქართველოს ეკონომიკის ზრდის მაღალი ტემპის შესანარჩუნებლად კრიტიკულია, რომ რეგიონში არსებული გეოპოლიტიკური სიტუაცია სტაბილური იყოს.

მსოფლიო ბანკის შეფასებით კი 2018 წელს მშპ-ის 4.2%-იან რეალურ ზრდას უნდა მოველოდეთ. არსებული პროგნოზით მიმდინარე წელს 2017 წელთან შედარებით ეკონომიკის ზრდის უფრო სწრაფი ტემპი იქნება აზერბაიჯანში, უკრაინასა და სომხეთში, რაც პოზიტიურად აისახება საქართველოზეც. ევროპასთან და ჩინეთთან არსებული თავისუფალი ვაჭრობის პირობებით მეტად სარგებლობით კი შესაძლებელია ეკონომიკური ზრდის ტემპის დაჩქარება.

გრაფიკი 3: მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა რეგიონში

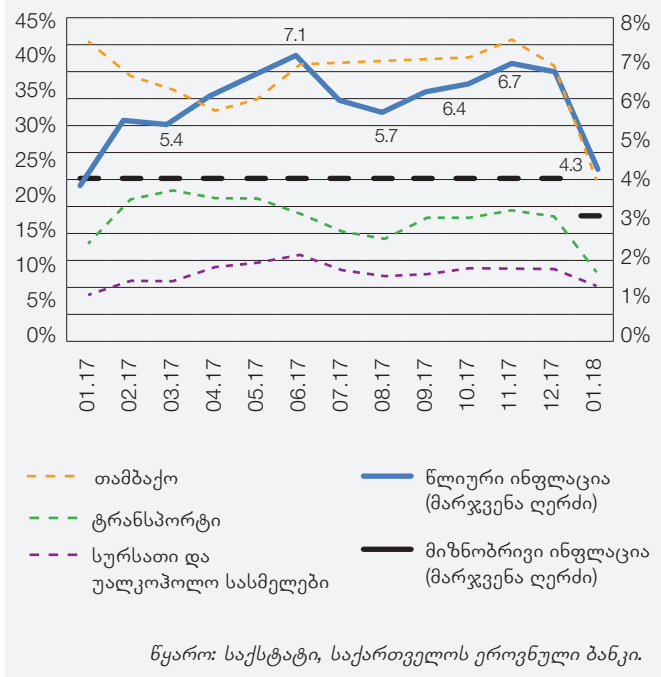
* წინასწარი შეფასება
** პროგნოზი
წყარო: მსოფლიო ბანკი

2017 წელს სამომხმარებლო ფასები 6.0%-ით, ხოლო მწარმოებელთა ფასები 8.7%-ით გაიზარდა

2017 წელს სამომხმარებლო ფასების საშუალო წლიურმა ინფლაციამ 6.0% შეადგინა. გასულ წელს ინფლაციაში ყველაზე დიდი წვლილი თამბაქოს, ნავთობპროდუქტებისა და ავტომობილების ფასების ზრდამ შეიტანა, რაც უმეტესწილად აღნიშნულ ჯგუფებზე აქციზის ზრდით იყო გამოწვეული. ნავთობპროდუქტების ინფლაცია ასევე განპირობებული

იყო მსოფლიო ბაზარზე ნავთობის ფასის მატებით. ხოლო ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსის გაუფასურებამ იმპორტირებული პროდუქციის ინფლაციის კიდევ უფრო საგრძნობი ზრდა გამოიწვია. წლის მეორე ნახევარში ინფლაციის მაჩვენებელზე იქონია გავლენა ბუნებრივი აირის გაზრდილმა ტარიფმაც.

გრაფიკი 4: წლიური ინფლაცია

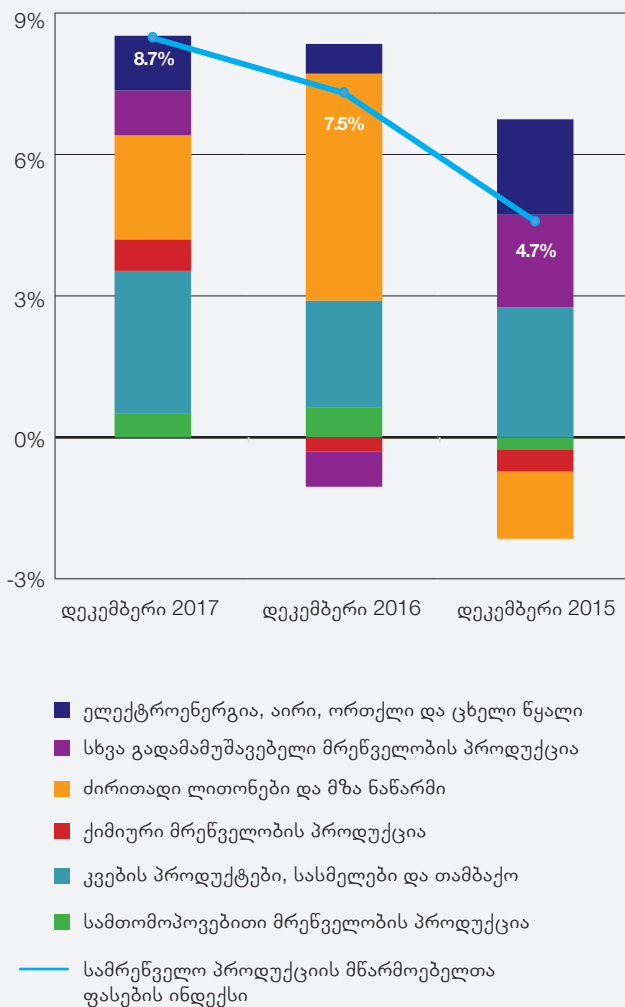
წყარო: საქსტატი, საქართველოს ეროვნული ბანკი.

2017 წელს ინფლაციაზე მოქმედი ფაქტორების გასანიტრალეზად ეროვნულმა ბანკმა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი 6.50%-დან ეტაპობრივად 7.25%-მდე გაზარდა. სავარაუდოდ, 2018 წლის პირველ ნახევარში ეროვნული ბანკი არსებულ განაკვეთს შეინარჩუნებს. ხოლო წლის მეორე ნახევარში, მონეტარული პოლიტიკის ეტაპობრივ შემსუბუქებას უნდა მოველოდეთ.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პროგნოზით, 2018 წელს ინფლაცია მიზნობრივ დონეზე (3%) ოდნავ მაღლა შენარჩუნდება. კერძოდ, წლის პირველ ნახევარში წლიური ინფლაცია 3.5%-4%-ის ფარგლებში იქნება, ხოლო წლის ბოლოს მიზნობრივ მაჩვენებელს დაუახლოვდება.

2017 წლის დეკემბრის მონაცემებით სამრეწველო პროდუქციის მწარმოებელთა ფასების ინდექსი წლიურად 8.7%-ით გაიზარდა. ინდექსის ზრდაში უმეტესი წილი გადამამუშავებელი მრეწველობის პროდუქციის ფასების მატებამ (7.0 პპ) შეიტანა და წინა წლის დეკემბერთან შედარებით 8.5%-ით იმატა. ამ კატეგორიაში ყველაზე მნიშვნელოვანი ზრდა ელექტროენერჯის და ოპტიკური მონაცემების წყვეტის დაფიქსირდა (37.8%), ხოლო ყველაზე დიდი კლება ტყავის ნაწარმის წყვეტს ჰქონდა (-16.0%).

გრაფიკი 5: სამრეწველო პროდუქციის ფასების ინდექსის დეკომპოზიცია (ცვლილება წინა წლის დეკემბერთან შედარებით)

წყარო: საქსტატი

ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლართან ისევ მკვეთრად მერყეობს

2017 წლის დასაწყისში ლარი ძირითადი სავაჭრო პარტნიორების ვალუტების მიმართ გამყარდა და ლარის რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსის (REER) ინდექსი გაიზარდა. თუმცა მაისიდან მოყოლებული REER ინდექსმა შემცირება დაიწყო. აღნიშნულ პერიოდში ლარის რეალური გაცვლითი კურსი გაუფასურდა ლირას, აშშ დოლარის და ევროს მიმართ. გამონაკლისი იყო მხოლოდ რუსული რუბლი, რომლის მიმართ ლარის რეალური გაცვლითი კურსი მხოლოდ სექტემბერი-ნოემბრის პერიოდში კლებულობდა.

გაუფასურების ტრენდი გამყარებით შეიცვალა დეკემბრის თვეში, როდესაც ყველა ზემოაღნიშნული ვალუტის მიმართ ლარის რეალური გამყარება მოხდა. აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს ანალოგიური ტრენდი ჰქონდა ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსის ინდექსსაც.

გრაფიკი 6: ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

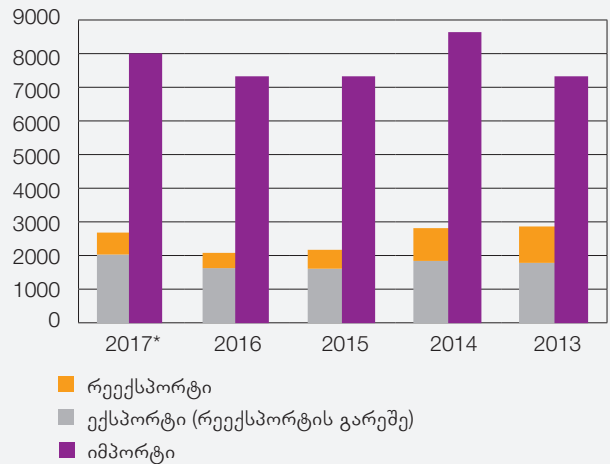
მთლიანობაში, 2017 წლის ბოლოს წლის დასაწყისთან შედარებით ლარის ნომინალური გაცვლითი კურსი 2.1%-ით იყო გამყარებული აშშ დოლარის მიმართ, რეალურმა გამყარებამ კი 6.1% შეადგინა. ხოლო ევროს მიმართ ლარი გაუფასურდა როგორც ნომინალურად (11.1%) ასევე რეალურად (4.8%).

გრაფიკი 7: ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილება 2017 წლის 1 იანვარი - 31 დეკემბრის პერიოდში¹

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

გრაფიკი 8: საქონლით საგარეო ვაჭრობა (მლნ. USD)

* წინასწარი მონაცემები

წყარო: საქსტატი

საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 13.8%-ით არის გაზრდილი

2017 წელს საქართველოს საქონლით საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 10 707.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. საქონლის ექსპორტი 2 728 მლნ. აშშ დოლარს გაუტოლდა, ხოლო იმპორტმა 7 979.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. მთლიანობაში, 2016 წელთან შედარებით, 2017 წელს სავაჭრო ბრუნვა 13.8%-ით გაიზარდა. უარყოფითმა სავაჭრო სალდომ კი 1.3%-ით იმატა და 5 251.5 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა.

2017 წლის ჯამური მონაცემებით საქონლის ექსპორტი 29.1%-ით არის გაზრდილი. მისი უდიდესი ნაწილი (43.3%) დსთ-ის ქვეყნებზე მოდის, რადგან რუსეთი, სომხეთი, აზერბაიჯანი და უკრაინა საქართველოს უდიდეს სავაჭრო პარტნიორებს შორის არიან. ევროკავშირის ქვეყნებში ექსპორტის მოცულობა კი წლიურად 13%-ით არის გაზრდილი და 646.5 მლნ. აშშ დოლარს (23.7%) შეადგენს.

ძირითად საექსპორტო საქონელს შორისაა სპილენძის მადნები და კონცენტრატები, ფეროშენადნობები, მსუბუქი ავტომობილები, ლვინო და დაფასოებული სამკურნალო საშუალებები. ეს ხუთი სასაქონლო ჯგუფი მთლიანი ექსპორტის 45%-ს აჭარბებს. 2017 წელს განახევრდა ერთერთი უმსხვილესი საექსპორტო საქონლის – თხილის ექსპორტი. სულ 2017 წელს 83 მლნ. აშშ დოლარის ღირებულების თხილის ექსპორტი განხორციელდა, რაც 53.7%-ით ნაკლებია 2016 წელთან შედარებით. თხილის ექსპორტის ასეთი მნიშვნელოვანი კლება გასულ წელს მავნებლებისა და სოკოვანი დაავადებების მიერ მოსავლის დიდი ნაწილის გაფუჭებამ გამოიწვია.

¹ ზრდა ნიშნავს ლარის გაუფასურებას, კლება კი გამყარებას.

გრაფიკი 9: საქონლით საგარეო ვაჭრობა ქვეყნების მიხედვით (ათასი USD), 2017 წელი*

▲ ცვლილება 2016 წელთან შედარებით

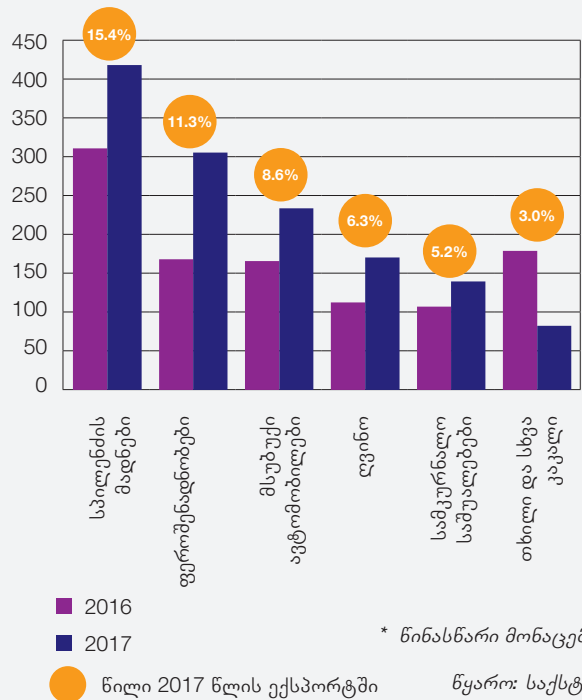
* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

2017 წელს დაახლოებით 420 მლნ. აშშ დოლარის ღირებულების 350 ათასი ტონა სპილენძის მადნების და კონცენტრატების ექსპორტი განხორციელდა. სპილენძის უთავრესი საექსპორტო ბაზრებია ბულგარეთი, ჩინეთი, რუმინეთი და ესპანეთი. რაც შეეხება ფერაშენადნობებს, 2017 წელს 307 მლნ. აშშ დოლარის ღირებულების ექსპორტი განხორციელდა, რაც 80%-ით მეტია 2016 წელთან შედარებით. 472 ათასი ტონა ფეროშენადნობი საქართველოდან მსოფლიოს 30-ზე მეტ ქვეყანაში ექსპორტირდა, თუმცა მთლიანი მოცულობის 90% სამ ქვეყანაში: რუსეთში (63.6%), აშშ-სა (21.5%) და თურქეთში გაიყიდა (4.6%).

2016 წელთან შედარებით 2017 წელს 40%-ით გაიზარდა მსუბუქი ავტომობილების ექსპორტი და 235 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. დაახლოებით 29 ათასი მსუბუქი ავტომობილის უმეტესი წილი სომხეთში (49%), უკრაინასა (21%) და აზერბაიჯანში (16%) ექსპორტირდა.

2017 წელს მსოფლიოს 55 ქვეყანაში საქართველოდან 58 მლნ. ლიტრი ყურძნის ნატურალური ღვინო გაიყიდა. 2016 წელთან შედარებით ღვინის ექსპორტი 50%-ით გაიზარდა და 171 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. რუსეთი კვლავ რჩება ღვინის

გრაფიკი 10: ექსპორტი სასაქონლო ჯგუფების მიხედვით (მლნ. USD)

■ 2016
■ 2017
● წილი 2017 წლის ექსპორტში
* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

უმთავრეს საექსპორტო ბაზრად – 2017 წელს რუსეთში 36 მლნ. ლიტრი (98.8 მლნ. აშშ დოლარი) ღვინო ექსპორტირდა. წლიურად 45%-ით გაიზარდა ღვინის ექსპორტი ჩინეთში და 20 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა (5.4 მლნ. ლიტრი). რაც შეეხება ევროკავშირს, აქ ღვინის მთლიანი მოცულობის მხოლოდ 8% ექსპორტირდა.

უმსხვილესი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფების ხუთეულში მოხვდა ასევე დაფასოებული სამკურნალო საშუალებები. 2016 წელთან შედარებით, 2017 წელს ამ ჯგუფის საქონლის ექსპორტმა 31%-ით იმატა და 140 მლნ. აშშ დოლარს გადააჭარბა. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ აქედან 72% რეექსპორტს წარმოადგენდა.

2017 წლის წინასწარი მონაცემებით საქონლის იმპორტი 9.4%-ით არის გაზრდილი 2016 წელთან შედარებით. საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაცემებით, 2017 წელს, სამომხმარებლო საქონლის იმპორტმა 9.3%-ით, საინვესტიციო საქონლის იმპორტმა 7.1%, ხოლო შუალედური მოხმარების საქონლის იმპორტმა 10.3%-ით იმატა. ძირითადი საიმპორტო საქონელია ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, ნავთობის აირები, მსუბუქი ავტომობილები, სამკურნალო საშუალებები და სპილენძის მადნები და კონცენტრატები.

ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების იმპორტმა 697 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 12%-ით მეტია 2016 წელთან შედარებით. ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების უმსხვილესი იმპორტიორები რუმინეთი (24.1%), რუსეთი (19.3%), აზერბაიჯანი (16.2%) და თურქმენეთი (13.5%). აზერბაიჯანი და რუსეთი ასევე ნავთობის აირების უმსხვილესი მომწოდებელი.

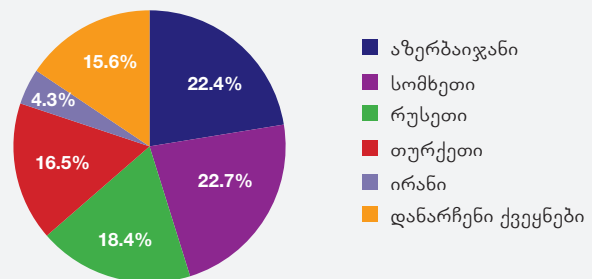
2017 წელს 61 ათასზე მეტი მსუბუქი ავტომობილის იმპორტირება მოხდა საქართველოში. აქედან ნახევარი აშშ-დან, ხოლო თითქმის მესამედი იაპონიიდან შემოვიდა. სამკურნალო საშუალებების ძირითადი მომწოდებელი თურქეთი (20%), გერმანია (16%) და უნგრეთი (10%). სპილენძის უდიდესი ნაწილი კი სომხეთიდან იმპორტირდა (67%).

2017 წელს საქართველომ ტურიზმიდან 2 750 მლნ. დოლარი შემოსავალი მიიღო

2017 წელს 2016 წელთან შედარებით 18.8%-ით გაიზარდა საერთაშორისო ვიზიტორების რიცხვი და 7.6 მლნ. შეადგინა. ვიზიტორთა 46% ტურისტი იყო.² აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს ტურისტთა წლიურმა ზრდამ 27.9% შეადგინა. სულ 2017 წელს საქართველოში 3.5 მლნ. ტურისტი შემოვიდა.

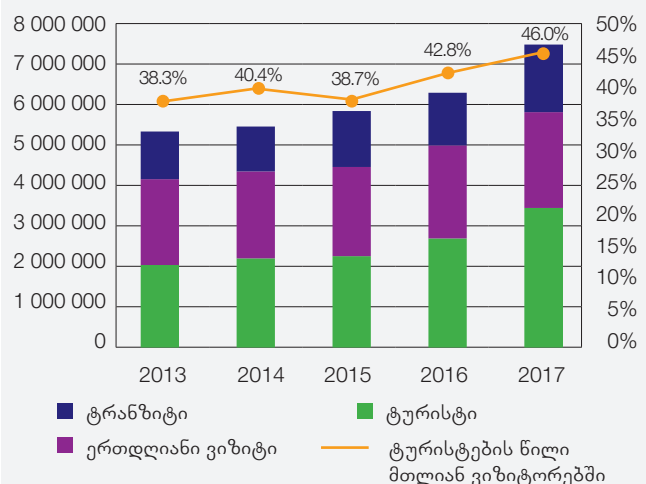
საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაცემებით, 2017 წელს ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები წლიურად 27%-ით გაიზარდა და 2 750 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა.

გრაფიკი 11: საქართველოში შემომსვლელი საერთაშორისო ვიზიტორების განაწილება ქვეყნების მიხედვით. 2017 წელი

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 12: საქართველოში შემომსვლელი საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობის დინამიკა.

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

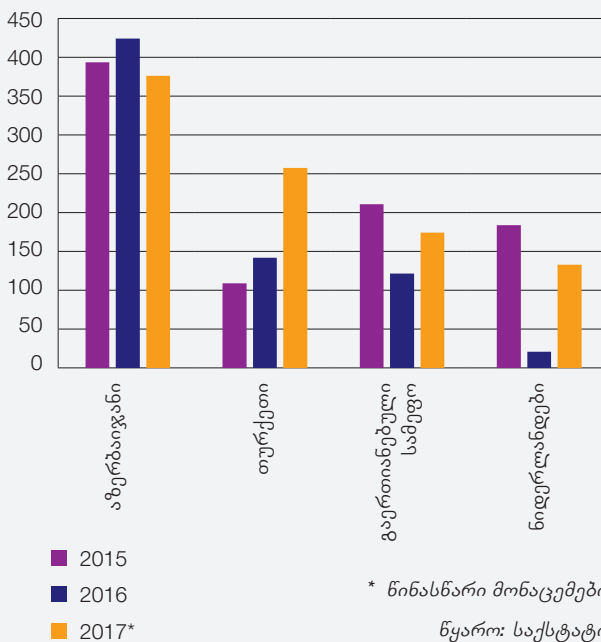
2 უცხოელი ვიზიტორები, რომლებიც ქვეყანაში 24 ან მეტ საათს რჩებიან.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები უმნიშვნელოდ არის გაზრდილი

2017 წლის პირველი სამი კვარტლის განმავლობაში საქართველოში განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა, წინასწარი მონაცემებით, ჯამურად 1 346.5 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც დაახლოებით 2.9%-ით აღემატება 2016 წლის შესაბამის მონაცემებს.

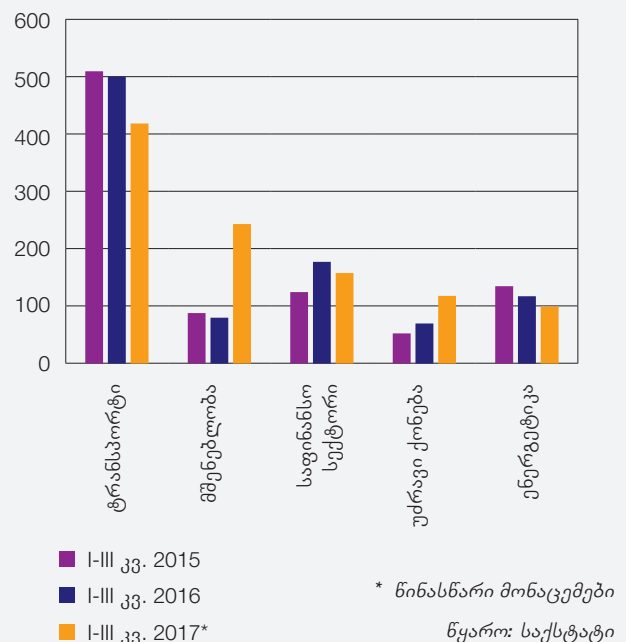
აღნიშნულ პერიოდში პირდაპირმა ინვესტიციებმა ევროკავშირის ქვეყნებიდან 440 მლნ. აშშ დოლარს გადააჭარბა, რაც 2016 წლის პირველ სამ კვარტალთან შედარებით 5.9%-ით მეტია. ხოლო დსთ-ის წევრი ქვეყნებიდან განხორციელებული ინვესტიციები 8.3%-ით შემცირდა და 413 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. ეს კლება აზერბაიჯანიდან განხორციელებული ინვესტიციების შემცირებამ გამოიწვია – სულ 2017 წლის პირველი სამი კვარტლის განმავლობაში აზერბაიჯანიდან 378 მლნ. აშშ დოლარის ინვესტიცია განხორციელდა (-11.3%).

გრაფიკი 13: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები ქვეყნების მიხედვით, I-III კვ. (მლნ. USD)

2017 წლის პირველი სამი კვარტლის განმავლობაში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების უდიდესი ნაწილი ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორში განხორციელდა (33.3%), თუმცა ამ სექტორში ინვესტიციები წინა წელთან შედარებით 24.7%-ით არის შემცირებული. მეორე ადგილს სამშენებლო სექტორი იკავებს (17.9%), ხოლო მესამე ადგილზე საფინანსო სექტორია (11.6%).

გრაფიკი 14: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების განაწილება ეკონომიკის სექტორებში (მლნ. USD)

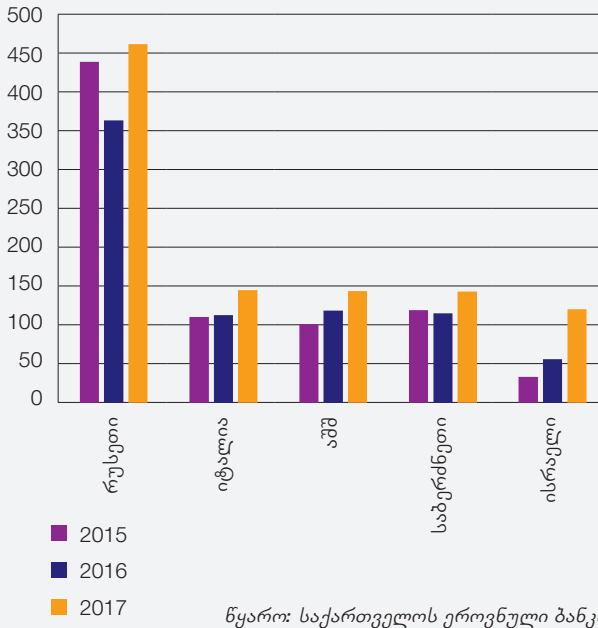

2017 წელს ფულადმა გზავნილებმა 329 მლნ. დოლარით იმატა

2017 წელს უცხოეთიდან მიღებულმა ფულადმა გზავნილებმა 1 379 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 31.3%-ით (329 მლნ. აშშ დოლარით) მეტია 2016 წელთან შედარებით. გზავნილების მთლიანი მოცულობის მესამედი რუსეთიდან ჩაირიცხა (455 მლნ. აშშ დოლარი). რეიტინგში მას მოყვებიან იტალია, აშშ და საბერძნეთი. ამ ქვეყნებიდან გზავნილების წლიურმა ზრდამ 20%-30% შეადგინა. აღნიშნულ პერიოდში მნიშვნელოვნად იმატა გზავნილებმა ასევე ისრაელიდან (+114%), თურქეთიდან (+38%), ესპანეთიდან (+28%) და სხვა არაერთი ქვეყნიდან.

გრაფიკი 15: მიღებული ფულადი გზავნილები ქვეყნების მიხედვით (მლნ. USD)

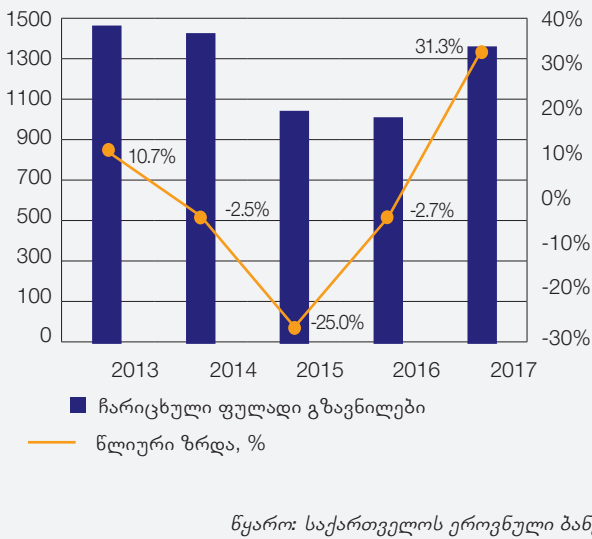

დასახადების სახით მიღებული შემოსავლები 8 991 მლნ. ლარი იყო. დაგეგმილ მოცულობას გადააჭარბა დამატებული ღირებულების, მოგების და იმპორტის გადასახადებმა. დაახლოებით 25 მლნ. ლარით გადააჭარბა გეგმას აქციზმაც. ხოლო საშემოსავლო გადასახადის სახით მიღებული შემოსავლები გეგმაზე 1.7%-ით ნაკლები იყო.

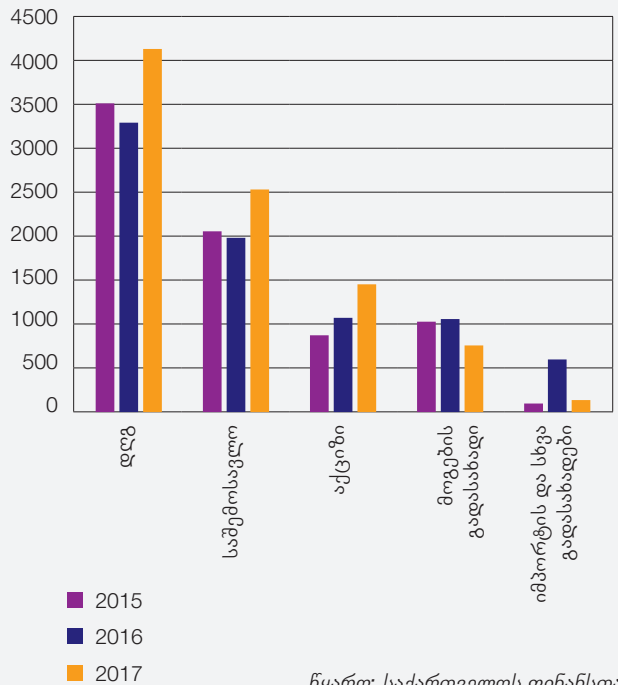
2016 წელთან შედარებით 28.4%-ით არის შემცირებული შემოსავალი მოგების გადასახადიდან, რაც ე.წ. ესტონური მოდელის ამოქმედებამ³ გამოიწვია. თუმცა, მოგების გადასახადის სახით ბიუჯეტში მიღებულმა შემოსავლებმა გეგმას თითქმის 17 მლნ. ლარით (2.2%-ით) გადააჭარბა და 756.6 მლნ. შეადგინა.

1 652 მლნ. ლარი შეადგინა ბიუჯეტში ვალდებულებების ზრდის გზით მიღებულმა შემოსულობებმა. დაახლოებით მეოთხედი საშინაო ვალდებულებების ზრდის – ფასიანი ქაღალდების გაყიდვის გზით, ხოლო დანარჩენი – 1 252 მლნ. ლარი – საგარეო ვალდებულებების (კრედიტების) გაზრდის შედეგად შევიდა ბიუჯეტში.

გრაფიკი 16: მიღებული ფულადი გზავნილები (მლნ. USD)

გრაფიკი 17: სახელმწიფო ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები (მლნ. ლარი)

2017 წლის ბიუჯეტის შემოსავლები 13.6%-ით არის გაზრდილი

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის მთლიანმა შემოსულობებმა გეგმას 132 მლნ. ლარით გადააჭარბა და 11 619 მლნ. ლარი შეადგინა. მათ შორის გა-

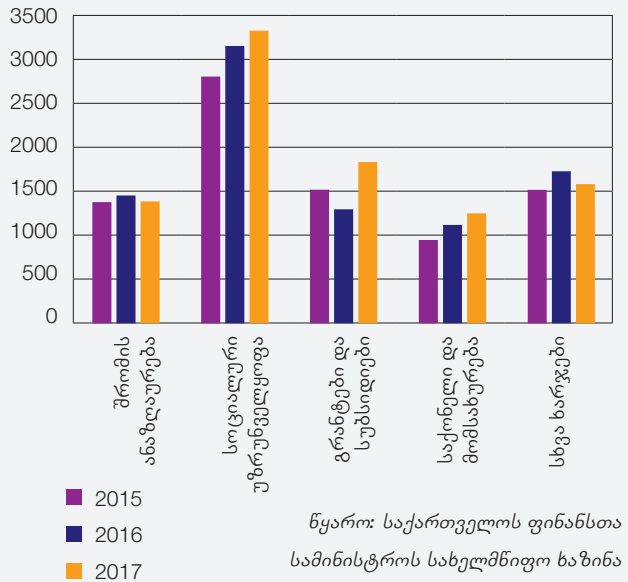
3 საგადასახადო კოდექსში შეტანილი ცვლილებები 2017 წლის 1 ივლისიდან ამოქმედდა.

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებმა 44 მლნ. ლარით გადააჭარბა გეგმას და 11 765 მლნ. ლარი შეადგინა. აქედან ყველაზე მეტი – 3 324 მლნ. ლარი სოციალურ უზრუნველყოფაზე დაიხარჯა. შრომის ანაზღაურებაზე 1 385 მლნ. ლარი, ხოლო საქონლისა და მომსახურების შეძენაზე 1 248 მლნ. ლარი დაიხარჯა.

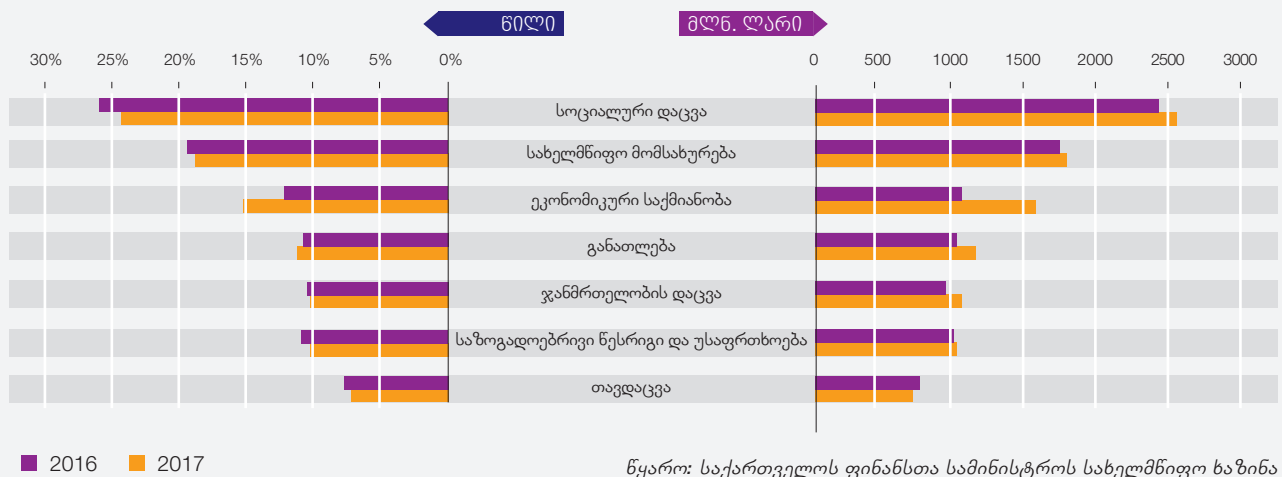
476.6 მლნ. ლარი დაიხარჯა საშინაო და საგარეო ვალდებულებების მომსახურებაზე (პროცენტი), ხოლო აღნიშნული ვალდებულებების დაფარვას 515.4 მლნ. ლარი მოხმარდა.

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები წინა წლის შემოსავლებს 13.6%-ით აღემატება, ხარჯები კი 7.2%-ით არის გაზრდილი. ხოლო ბიუჯეტის მთლიანი უარყოფითი სალდო 496 მლნ. ლარს შეადგენს, რაც 82 მლნ. ლარით (14.2%-ით) არის გაუმჯობესებული 2016 წელთან შედარებით.

გრაფიკი 18: სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები (მლნ. ლარი)

გრაფიკი 19: სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები ფუნქციონალურ ქრილში

ბიბლიოგრაფია

- საქართველოს ეროვნული ბანკი. მიმდინარე მაკროეკონომიკური მიმოხილვა. თებერვალი 2018
- საქართველოს ეროვნული ბანკი. მონეტარული პოლიტიკის ანგარიში. თებერვალი 2018
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ხაზინა. საქართველოს 2017 წლის იანვარ-დეკემბრის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების, ნაშთის ცვლილებისა და მთლიანი სალდოს შესახებ.
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. ეკონომიკური ზრდის წინასწარი შეფასება. დეკემბერი 2017
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. საქონლით საგარეო ვაჭრობა საქართველოში 2017 წელს (წინასწარი). იანვარი 2018
- World Bank Group. Global Economic Prospects – Broad Based Upturn, but for How Long? January 2018

წინამდებარე გამოცემა მხოლოდ საინფორმაციო ხასიათისაა და არ ემსახურება საკონსულტაციო მიზნებს. საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია არ არის პასუხისმგებელი გამოცემაში მითითებული წყაროების მონაცემების სიზუსტეზე.